

Adalet E?ilim Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Adalet E?ilim Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16224>

Özet

Adalet E?ilim Ölçe?i (AEÖ), 2011 y?l?nda Duygu Sarmusak taraf?ndan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmif bir ölçektir. Ölçek, ilkö?retim ö?rencilerinin **adalet e?ilimlerini** ve adil davran??lara yönelik tutumlar?n? ölçmek amacıyla tasarlanm??tır. Bu çal??ma, ö?rencilerin empatik e?ilimleri ve alg?lad?klar? ö?retmen tutumlar?n?n ahlaki de?er yarg?lar? üzerindeki etkisini inceleyen daha büyük bir ara?t?rman?n parçasıdır. AEÖ, bireylerin kaynak payla??m? ve sosyal de?erlendirme ba?lamlar?nda ne kadar tarafs?z ve adil davranma e?iliminde olduklar?n? de?erlendiren toplam 9 maddeden olumaktadır.

Ölçek, 4'lü Likert tipi derecelendirme sistemi kullan?larak yan?tlanmaktadır (1=hiçbir zaman, 4=çou zaman). Yap?lan güvenilirlik analizleri, ölçe?in psikometrik aç?dan kabul edilebilir düzeyde iç tutarlı??a sahip oldu?unu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Adalet, Adalet E?ilimi, Ahlaki Yarg?, Psikolojik Ölçek, Geli?tirme Ölçe?i, İlkö?retim Ö?rencileri, Adalet.

Yazarlar

Duygu Sarmusak

Amaç

Adalet E?ilim Ölçe?i'nin temel amacı, ilkö?retim düzeyindeki ö?rencilerin sosyal ve da??t?msal adalet konular?ndaki e?ilimlerini ve davran??sal tutumlar?n? sistematik olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle ö?rencilerin ki?isel ç?karlar?n? göz ard? ederek veya ki?isel duygular?ndan ba??ms?z olarak ne kadar adil kararlar alabildi?ini belirlemeyi hedefler.

Bu araç, ö?rencilerin **adalet** kavram?na ne ölçüde ba?l? olduklar?n? ve günlük ya?amlar?ndaki payla??m, takdir ve e?itlik gibi durumlarda nas?l davrand?klar?n? ortaya koyarak, ahlaki geli?im alan?nda yap?lan ara?t?rmalara katkı sağlamak üzere geli?tirilmifdir.

Yap?

Ölçek, psikolojik bir yap? olarak **Adalet E?ilimini** ölçmektedir. Bu yap?, bireyin hakkaniyet, e?itlik ve tarafs?zlık ilkelerine ba?l? kalma e?ilimini ifade eder. Ölçek maddeleri, ö?rencilerin hem kaynak da??t?m?ndaki (örne?in, yiyecek payla??m?) hem de sosyal de?erlendirmedeki (örne?in, sevmedi?i birinin ba?ar?s?n? takdir etme) adil davran??lar?n? yans?tan tek bir boyut etraf?nda yo?unlanmaktadır.

Ölçek, öğrencilerin adil davranışları ne sıklıkta sergilediğine dair öz-bildirimlerini alarak, adalet etiliminin düzeyini belirler. Bu yapı, ahlaki gelişim teorileri çerçevesinde değerlendirilebilir ve öğrencilerin sosyal yeterlilikleri ile doğrudan ilişkilidir.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal kaynak içeriğinde spesifik geçerlik çalışmalarına dair ayrıntılı bilgi sunulmamıştır. Genellikle geliştirme aşamasında içerik geçerliği için uzman görüşüne başvurulmuş olması muhtemeldir. Ancak, yapı geçerliği veya ölçüt geçerliği gibi ek psikometrik kanıtlar, sunulan kaynaktan açıkça belirtilmemiştir.

Güvenirlik

Adalet Etilim Ölçeği'nin (AEÖ) güvenilirliği, madde analizine dayalı olarak hesaplanan iç tutarlılık katsayıları aracılığıyla değerlendirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0.7327 olarak rapor edilmiştir.

Bu değer, sosyal bilimler ve psikometrik ölçümler bağlamında kabul edilebilir bir güvenilirlik düzeyini işaret etmektedir, bu da ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Güvenirlik analizleri bölümünde yer alan "AFA'ya ek olarak" ifadesi, ölçeğin yapısal geçerliğini incelemek amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) çalışmalarıyla yapıldığını düşündürmektedir. Ancak, faktör yükleri, açıklanan varyans yüzdesi veya faktör sayısı gibi faktör analizine ilişkin detaylı bulgular kaynak metinde yer almamaktadır. Ölçek, 9 maddelik kısa yapıyla muhtemelen tek boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir.

Araç

Test Type: Geliştirme Ölçeği

Format: 9 maddelik, 4'lü Likert tipi derecelendirme (1=hiçbir zaman - 4=çoğu zaman)

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğrenciler

Age Group: İlköğretim çağı öğrencileri

Population Details: İlköğretim kademesindeki öğrenciler üzerinde uygulanmıştır.

Test Methodology: Öz-bildirim (Self-report) yöntemiyle bireysel veya grup uygulaması şeklinde gerçekleştirilir.

Anahtar Kelimeler

Ç Tutarlılık, Duygu Sarmusak, Ahlaki Değer Yargıları, Öğretmen Tutumları, Gazi Üniversitesi, Faktör Analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Duygu Sarmusak

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara (Tezin yapıldığı kurum)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2011 yılında tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Kamu erişimine açık bir lisansüstü tez ürünüdür.

Test Yılı: 2011

Kaynaklar

Sarmusak, D. (2011). *İlköğretim öğrencilerinin empatik eğilimleri ve algıladıkları öğretmen tutumları'nın öğrencilerin ahlakî değer yargılarına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

YÖK Ulusal Tez Merkezi Linki: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: adalet-egilim-olcegi-toad.pdf

Adalet E?ilim Ölçe?i Maddeleri

Ölçekte toplam 9 madde bulunmaktadır. Aşağıda örnek maddeler listelenmiştir:

Bir yiyeceği paylaşmam gerektiğinde büyük olan pay ben alırım.

Sevmedi?im bir ki?i ba?ar?!? oldu?unda onu takdir ederim.

ARABPSYCHOLOGY.COM